

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

Tierps Järnbruk AB
Parkgatan 10
815 40 TIERP

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) till befintlig och utökad verksamhet inom Tierps Järnbruk AB på fastigheterna Tierp 57:1 och Tierp 57:2 i Tierps kommun

Anläggningsnr. 0360-105

BESLUT

Tillstånd

Länsstyrelsen i Uppsala län, miljöprövningsdelegationen (MPD), meddelar Tierps Järnbruk AB (org.nr. 556502-8346) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) till befintlig och utökad verksamhet vid Tierps Järnbruk AB på fastigheterna Tierp 57:1 och 57:2 i Tierps kommun avseende en maximal mängd av 4 500 ton gott gods per år.

Verksamheten omfattas av sifferkod 27-g1 enligt den i ärendet tillämpliga bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, gjutning för en produktion av mer än 100 ton per år av järn, stål, aluminium eller magnesium. Prövningsnivån för koden 27-g1 utgör enligt bilagan tillståndspliktig verksamheten med prövningsnivå B, vilket innebär prövning hos Länsstyrelsen (MPD).

Enligt den nya bilagan till ovannämnda förordning klassas verksamheten med verksamhetskod 27.50, gjutning av mer än 500 ton järn eller stål per kalenderår, fortfarande prövningsnivå B, prövning hos Länsstyrelsen (MPD)

Tillståndet gäller tills vidare.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § MB miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA **BESÖKSADRESS:** HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018-19 50 00 **TELEFAX:** 018-12 00 11 **E-POST:** uppsala@lansstyrelsen.se

POSTGIRO: 6 88 03-6 **ORGANISATIONSNUMMER:** 202100-2254 (VAT SE202100225401)

Villkor för verksamheten

Länsstyrelsen föreskriver att följande slutliga villkor ska gälla för verksamheten.

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas huvudsakligen i enlighet med vad Tierp Järnbruk AB angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning till tillsynsmyndigheten.

Lagring av flytande farligt avfall, kemikalier m.m.

2. Lagring av flytande farligt avfall samt lagring av flytande kemiska produkter ska ske under tak på tät hårdgjord yta inom invallat område. Det invallade området ska rymma en volym motsvarande volymen av den största behållaren samt minst 10 procent av summan av övriga behållares volym.

Vatten

3. I avloppsvatten från kompressorer som släpps till spillvattensystemet får oljehalten mätt som oljeindex som riktvärde inte överstiga 10 mg/l.

Kontroll

5. Bolaget ska till tillsynsmyndigheten inge ett reviderat kontrollprogram senast 6 månader efter att tillståndet vunnit laga kraft.

Damning, lukt

4. Om problem med damning och/eller lukt uppkommer ska Tierps Järnbruk AB i samråd med tillsynsmyndigheten utreda orsaken till problemen och vid behov vidta åtgärder.

Energi

5. En energiplan ska upprättas innehållande en utredning av de faktiska förhållandena vad gäller energianvändning och förslag på förbättringar. Energiplanen ska inlämnas till tillsynsmyndigheten senast den 30 november 2010.

Länsstyrelsen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket jämfört med 19 kap. 5 § första stycket 8 MB åt tillsynsmyndigheten att fastställa de eventuella villkor som föranleds av energiplanen enligt villkor 5 ovan.

Förorenad mark

Länsstyrelsen överlåter vidare med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket jämfört med 19 kap. 5 § första stycket 8 MB åt tillsynsmyndigheten att vidta de åtgärder

och fastställa de villkor som behövs för det fall att föroreningar skulle påträffas inom anläggningsområdet.

Utredning under en provotid

Länsstyrelsen uppskjuter med stöd av 22 kap. 27 § jämfört med 19 kap. 5 § första stycket 10 MB frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för buller och för stoftutsläpp från verksamheten.

- U1. Under provotiden ska Tierps Järnbruk AB utreda möjligheten att uppfylla Naturvårdsverkets riktlinjer dels för befintlig industri och dels för nyetablerad industri. Bullermätningen bör särredovisa fasta källors och rörliga källors (hantering och transporter inom anläggningen) bidrag till den totala bullernivån. Utredningen ska innehålla förslag till möjliga bullerreducerande åtgärder, effekterna av dessa och en tidplan för utförandet av de buller-reducerande åtgärderna samt de ekonomiska konsekvenserna av detta.
- U2. Tierps Järnbruk AB ska vidare i samråd med tillsynsmyndigheten, byggnadsnämnden i Tierps kommun och berörda närboende redovisa utredningsförslag till vall i syfte att fungera som skydd för buller samt insynsskydd. Utredningen ska innehålla uppgifter om ingående avfallsslag samt redovisning av de miljömässiga förutsättningarna för att använda vissa uppkomna avfallsslag från verksamheten till konstruktionen samt ett åskådliggörande av utformningen samt redovisning av de ekonomiska konsekvenserna av ett genomförande.
- U3. Tierps Järnbruk AB ska slutligen utreda hur stoftutsläppet från de i miljökonsekvensbeskrivningen angivna utsläppspunkterna, se sidan 11(23), kan minskas med syfte att undersöka möjligheterna att klara en högsta stofthalt om 5 mg/ Nm³ ntg för samtliga utsläppspunkter samt de ekonomiska konsekvenserna av detta. Dessutom ska redovisningen innehålla uppgifter om relevanta metallers halter i stoftet och beräknade årsutsläpp av respektive metall. Med utredningen som grund ska Tierps Järnbruk AB redovisa förslag till slutliga villkor för stoftutsläpp. Utredningen ska också närmare redogöra för hantering av råvaror och avfall inom fastigheten och hur stoftspridning från denna hantering ska kunna minimeras samt en bedömning av om lagringen innebär risk för att mark förorenas.

Med utredningarna U1 och U2 som grund ska Tierps Järnbruk AB redovisa förslag till slutliga bullervillkor för verksamheten senast den 30 juni 2011. Utredningen samt förslag till slutliga villkor för stoftutsläpp (U3) ska lämnas till Länsstyrelsen senast inom samma tidpunkt.

Under prövotiden ska följande provisoriska föreskrifter gälla.

P1. Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå, som riktvärde*, vid närmaste bostäder än:

Dagtid, kl. 06-18	57dB(A)
Söndag-, helgdag kl. 06-18	55dB(A)
Kvällstid kl. 18-22	50dB(A)
Nattetid kl. 22-06	45dB(A)

P2. I miljökonsekvensbeskrivningen redovisade stofthalter, se sid 11(23), ska gälla som riktvärden* för stoftutsläpp. Således gäller följande.

	<u>Stoftutsläpp</u>
Renseri	7,3 mg/Nm ³ ntg
Hängbläster	8,3 mg/Nm ³ ntg
Svalningstunnel	4,6 mg/Nm ³ ntg
Smältverk	4,6 mg/Nm ³ ntg
Elugn	52,6 mg/Nm ³ ntg
Mattbläster	7,5 mg/Nm ³ ntg
Sandberedning	3,9 mg/Nm ³ ntg

* *Med riktvärde avses ett värde som om det överskrids medför skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan hållas.*

Igångsättningstid

Fråga är om pågående verksamhet varför förordnande om igångsättningstid enligt 22 kap. 25 § MB inte är relevant.

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 22 kap. 28 § första stycket jämfört med 19 kap. 5 § första stycket 11 MB att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Återkallelse av tidigare beslut

Länsstyrelsen återkallar med stöd av 24 kap. 3 § första stycket 6 MB Länsstyrelsens beslut den 22 december 1978 (dnr. 11.183-1036-75 och 11.1941-1407-76) rörande anvisningar med anledning av Tierps Järnbruk AB:s anmälan enligt då gällande 9 § miljöskyddskungörelsen (1969:388). Länsstyrelsens återkallar vidare Bygg- och miljönämndens i Tierps kommun beslut den 29 augusti 2000 (dnr. 99-614-5) till den del beslutet avser föreläggande om villkor rörande verksamheten vid Tierps Järnbruk AB.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

Särskilda upplysningar

Detta tillstånd befriar inte Tierps Järnbruk AB från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Tierps Järnbruk AB ska fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka och förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön (26 kap. 19 § MB) samt i övrigt iaktta vad som sägs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Varje år före utgången av den 31 mars ska miljörapporten inges till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § MB). Miljörapporten ska utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2006:9) om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Enligt 2 kap. MB gäller vissa allmänna hänsynsregler som ska iakttas. Särskilt erinras om 2 kap. 4 § vari föreskrivs om skyldigheten att undvika sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljö om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

Ändring av verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan i enlighet med bestämmelserna i 5 och 21 § § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Bedrivs miljöfarlig verksamhet av annan än den som meddelats tillståndet, ska den nye verksamhetsutövaren enligt 32 § samma förordning snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det ändrade förhållandet.

Avgift för prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet ska enligt 2 kap. 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt MB betalas av den som bedriver miljöfarlig verksamhet som anges med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Om verksamheten i sin helhet eller någon del av denna upphör ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten. Bolaget ansvarar för att undersöka om mark- och vattenområden, byggnader och anläggningar är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön och i så fall även ansvara för att efterbehandling sker (10 kap. MB).

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Tidigare beslut samt skäl för ansökan

I beslut den 22 december 1978, (dnr. 11.183-1036-75 och 11.1941-1407-76) lämnade Länsstyrelsen i Uppsala län anvisningar för verksamheten. Anmälan omfattade en produktion av 7 000 ton smält järn. Bygg- och miljönämnden i

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

6 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

Tierps kommun har i beslut av den 29 augusti 2000 (dnr 99-614-5) förelagt Tierps Järnbruk AB om att följa ett kontrollprogram samt förelagt om ytterligare villkor rörande driften.

Tierps Järnbruk AB bedriver sedan år 1950 gjuteriverksamhet på fastigheten Tierp 57:1 och 57:2 i Tierps kommun. Fastigheterna är belägna inom område med detaljplan för industriändamål. Verksamheten är inte tillståndsprövad, eftersom gjuteriet etablerades på platsen innan särskild miljölagstiftning trätt i kraft och att man därefter inte genomfört några tillståndspliktiga förändringar. Enligt övergångsbestämmelserna till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, måste dock de tillståndspliktiga verksamheter, som saknar tillstånd, ansöka om tillstånd för sin verksamhet. Detta utgör också skälet till ansökan om tillstånd.

Ansökan med åtaganden och yrkanden

Tierps Järnbruk AB, nedan kallat Bolaget, yrkar om tillstånd enligt MB för befintlig gjuteriverksamhet och utökad produktion på fastigheterna Tierp 57:1 och 57:2 i Tierps kommun.

Ansökan omfattar en total volym av maximalt 4 500 ton gott gjutgods per år.

Verksamheten avser järngjutgodsframställning med tillhörande efterbearbetning omfattande bl.a. slipning, blästring, bearbetning och målning. Utökningen av produktionen kommer att ske successivt.

Vidare yrkar Bolaget om tillstånd att utnyttja överskottssand och slagg från verksamheten för byggnation av bullervall/insynsskydd mot närmaste bostäder.

Bolaget åtar sig att inrätta filter på utsuget från elugnarna senast den 31 mars 2010. Reningsutrustningen kommer att begränsa utsläppet från elugnarna till maximalt 0,1 kg stoft/ton smält metall.

Bolaget föreslår följande villkor för verksamheten.

1. Om inte annat följer av vad som sägs nedan ska verksamheten i huvudsaken bedrivas i enlighet med vad Bolaget angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Mindre förändringar får dock företas om ändringen inte medför ökad störning för omgivningen. I annat fall får ändringen inte genomföras förrän beslutet i frågan erhållits från tillsynsmyndigheten.
2. Utsläpp av stoft efter stoftavskiljningsanläggning får som riktvärde uppgå till högst 10 mg/m³ ntg.

3. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras på sådant sätt att spridning ut i omgivningarna ej kan ske. Förvaring ska ske på täta underlag utan golvbrunnar eller andra avlopp, belägna under tak. Flytande eller vattenlösliga produkter ska förvaras inom invallning så snart det är fråga om kvantiteter av betydelse för miljön. Invallningen ska minst rymma den största behållarens volym plus 10 % av övriga behållares volymer.
4. Farligt avfall ska transporteras bort. Högst 15 m³ farligt avfall får samtidigt förvaras vid anläggningen.
5. Om hela eller delar av verksamheten ska avvecklas, ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten. Kemiska produkter och farligt avfall ska tas om hand på ett av tillsynsmyndigheten godkänt sätt.
6. I avloppsvattnet från kompressorer som släpps till spillvattensystemet får halten oljeindex som riktvärde inte överstiga 10 mg/l.
7. Förslag till reviderat kontrollprogram ska insändas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndsbeslut vunnit laga kraft.

Bolaget föreslår följande utredningsvillkor och provisoriska föreskrift.

U1. Bolaget ska göra en bullerutredning med syfte att undersöka möjligheterna att uppfylla Naturvårdsverkets bullerriktvärden för befintlig industri. Utredningen ska omfatta möjliga bullerreducerande åtgärder, effekt och kostnad och upprättande av tidplan för hur snabbt bullerreducerande åtgärder kan genomföras.

P1. Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå (som riktvärde) vid närmaste bostäder än

Dagtid kl. 07-18 60 dB(A)

Sön-, och helgdag kl. 07-18 55 dB(A)

Kvällstid kl. 18-22 55 dB(A)

Övrig tid 55 dB(A)

Nattetid får den momentana ljudnivån uppgå till högst 55 dB(A)

Resultatet av Bolagets utredningar och förslag på slutliga villkor ska redovisas skriftligen till Länsstyrelsen senast den 31 december 2010.

Samråd

Tidigt samråd hölls i Bolagets lokaler den 19 januari 2005. Vid mötet deltog Länsstyrelsen, bygg- och miljökontoret i Tierps kommun, Svenska Gjuteriföreningen och Bolaget. Närboende har inbjudits att inkomma med synpunkter genom direktutskick. Länsstyrelsen bedömde att den planerade

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

8 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan i den mening som avses i MB. Därför genomfördes den 28 februari 2006 ett utökat samråd i ärendet. Närvarande vid det utökade samrådet var förutom Bolaget, representanter för Länsstyrelsen och bygg- och miljökontoret samt två närboende grannar. Vid samrådet diskuterades bl.a. möjligheterna till att begränsa buller och stoft från verksamheten.

Ärendets handläggning

Tillståndsansökan enligt 9 kap MB inkom den 24 augusti 2006. En miljökonsekvensbeskrivning bifogades ansökan. Länsstyrelsen begärde kompletteringar av miljökonsekvensbeskrivningen och begärda kompletteringar inkom den 26 september 2008. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjordes i Arbetarbladet och Uppsala Nya Tidning den 3 oktober 2008. Ansökan remitterades för yttrande till utskottet för samhällsbyggnad, Tierps kommun. Utskottet har avgivit yttrande. En granne har inkommit med skriftliga synpunkter. Bolaget har bemött yttrandet. Bolaget har vidare fått del av förslaget till beslut i ärendet och beretts tillfälle att inkomma med synpunkter. Bolaget har föreslagit en mindre ändring av villkor 2 på så sätt att ordet "flytande" tilläggs framför orden "farligt avfall" och "kemiska produkter".

SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Befintlig verksamhet

Verksamhet har bedrivits sedan år 1950. Gjuteriet ligger inom område som enligt gällande detaljplan är avsett för industriändamål. Området omges av industrier, bostäder och grönområde. Närmaste bostadshus ligger ca 100 meter från anläggningen. De senaste åren har produktionen minskat och under år 2005 uppgick produktionen till 2 064 ton gott gods eller 2 942 ton smält järn. Motsvarande siffra för år 2000 var ca 3 300 ton respektive 5 000 ton. Den maximala kapaciteten i befintlig anläggning bedöms ligga på ca 4 000 ton gott gods eller 6 000 ton smält järn, 5 000 ton till maskinformningen och 1 000 ton till handformningen. Den maximala kapaciteten har beräknats vid arbetstider kl. 06.00-18.00 måndag-fredag.

För att klara den ansökta maximala produktionen, 4 500 ton gott gods, krävs utökad sandkylning och tvåskift. I övrigt planeras inga väsentliga förändringar i produktionen.

Gjutgodset består till den klart övervägande delen av gråjärn samt en mindre del segjärn. Produktutvecklingen kan innebära att produkter kommer att vidareförädlas.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

9 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

Teknisk beskrivning av verksamheten

Smältning

För smältning används två elugnar med ca 3 tons chargevikt och 1 500 kW effekt. Ugnarna är försedda med punktutsug. Smide, återgång, gjutjärnsskrot och tackjärn används huvudsakligen som råvaror. Till detta tillsätts mindre mängder legeringsämnen. Det smälta järnet transporteras via en 20 tons varmhållningsugn till avgjutning.

Formframställning och kärntillverkning

Formar framställs huvudsakligen i Bolaget två formmaskiner. Formmaterialet är svartsand, vilket består av sand, bentonit, sot och vatten, som blandas i sandberedningsanläggningen där sanden även recirkuleras. Vid formmaskinerna sker manuell iläggning av kärnor.

En liten del, ca 1 %, av tillverkningen sker i handformningsavdelningen där formar framställs manuellt i furansand. Bindemedlet, sk. furan, består av en harts och en syra. Där syran verkar som härdare. Furansanden återvinns inte.

De flesta kärnor tillverkas i oljesand. Sand blandas med kärnolja i en satsblandare och kärnor tillverkas manuellt i kärnlådor. Kärnor torkas därefter i en ugn vid ca 200° C. En mindre del kärnor tillverkade i sk. Cold box som köps in från systerföretag. I framtiden kan även andra kärnbindemedel bli aktuella.

Avgjutning och urslagning

Avgjutning sker på avgjutningsbana under utsugshuv. Efter avgjutning följer kylning och urslagning, där gjutgodset skiljs från formsanden. Sanden kan återföras till stora delar till sandberedningen och godset transporteras vidare till renseriet.

Rensning

I renseriet efterbehandlas gjutgodset genom blästring, slipning och mejsling.

Bearbetning

En del av godset bearbetas genom svarvning.

Målning

Gatugodset doppmålas i vattenbaserad bitumenemulsion och torkas därefter i torktunnel. Övrig målning görs hos extern firma. Målningsanläggningen är ursprungligen utformad för lösningsmedelsbaserad färg och viss målning med lösningsmedelsburen färg kan i framtiden komma att ske i anläggningen.

Arbetstider

I huvudsak är arbetstiderna kl. 06.40-16.00 måndag till torsdag samt kl. 06.40-14.12 fredagar. Bullrande verksamheter undviks före klockan kl. 07.00. Vid

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

10 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

utökad produktion kommer arbetstiderna att utökas, sannolikt till kl. 06.00-18.00 måndag till fredag.

Råvaru- och kemikaliehantering

De dominerande råvarorna utgörs av stålskrot, återgång, gjutjärnsskrot, legeringsämnen och sand. Bitumenemulsion och furanbindemedel är de kemikalier som används i störst omfattning.

Den löpande produktutvecklingen innebär att råvarumixen variera och förändras och därmed att nya råvaror och kemikalier införs. Sand levereras i bulk och förvaras i sandsilo inomhus. Metallråvaran förvaras inomhus under tak. Övriga råvaror och kemikalier hanteras i förhållandevis små mängder. Den största behållaren rymmer 200 liter. Förvaringen sker inomhus på hårdgjord yta. Black och övriga råvaror och kemikalier levereras i säck, fat eller containers.

Energiförsörjning

Då all smältning sker i elugnar och övriga maskiner drivs med el så domineras energiförbrukningen av elkraft. Smält- och varmhållningsugnarna står för ca 60 % av elförbrukningen. Uppvärmningen sker från och med hösten 2007 med fjärrvärme. Gasol används för skänkfövärmning. Under år 2005 förbrukades 4 791 MWh el, 124 m³ eldningsolja (numera ersatt med fjärrvärme), 5,3 m³ diesel och 154 kg gasol.

Ugnarna kyls via en kylanläggning och något utsläpp av kylvatten förekommer inte. Bolaget har under senaste året också installerat en värmeväxlare som återvinner värme ur ventilationsluften och förvärmer tilluften i gjuteriet.

Transporter

Transporter till och från företaget sker uteslutande med lastbil eftersom fungerande alternativ saknas. Turbilar passerar företaget 2 gånger per dag och lossar och lastar vid behov. Metallråvara levereras ca 1 gång per vecka och sand någon gång per månad.

Därutöver sker borttransport av avfall, vilket uppgår till någon transport per månad. Interna transporter sker med truck.

I november 2001 genomfördes en trafikräkning i Tierp köping vilken bl.a. omfattade Parkgatan (öster Industrigatan). Räkningen utfördes under sju dagar och medelvärde för antalet fordon på Parkgatan uppgick till 1 880 per dygn.

Avfall

Överskottssand är det klart dominerande avfallsslaget. Slagg och eldfast material deponeras tillsammans med sanden på den kommunala deponin, Gatmot. Uttjänta

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

11 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

olja, färgrester och lysrör lämnas som farligt avfall. Uttjänta elartiklar lämnas separat för omhändertagande. Källsortering sker även av trä, returpapper och tomfat som lämnas för återvinning. Övrigt avfall tas om hand på den kommunala deponin.

Utsläpp och störningar från befintlig och sökt verksamhet

Vatten

Utsläpp till vatten består av sanitärt avloppsvatten, kondensvatten från kompressorer som renats i oljeavskiljare och dagvatten från asfalts- och takytor. Sanitärt avloppsvatten och kondensvatten från oljeavskiljare avleds till kommunalt reningsverk och dagvatten avleds till kommunalt dagvattennät. Vattenförbrukningen under år 2005 var 2 947 m³. Förbrukningen fördelar sig överslagsmässigt på 400 m³ till sandberedningen, 150 m³ till skrubber och 2 400 m³ till duschar, kylvatten m.m. Vattnet till sandberedningen avdunstar eller följer med överskottssanden på deponi och vattnet till skrubbern hamnar i skrubberslam eller avdunstar. Sanitärt avloppsvatten avleds till det kommunala spillvattennätet.

Vatten är en viktig beståndsdel i alla levande organismer och många aktiviteter baseras på utnyttjande av vatten. Alltför stora vattenuttag kan leda till miljömässiga konsekvenser. Grund- och ytvatten måste nyttjas med stor försiktighet så att vårt kapital av vatten ej förbrukas.

Höga halter mineralolja kan bidra till nedsmutsning av pumpstationer samt negativ påverkan på det biologiska reningssteget i avloppsreningsverk. Olyckshändelser i form av spill, bränder m.m. kan leda till allvarliga konsekvenser för vattenmiljöns ekosystem, varför det är viktigt med ett förebyggande arbete samt god nödlägesberedskap.

Utsläppet av miljöstörande ämnen till vatten bedöms bara öka marginellt vid ökad produktion. Utsläppet av dagvatten påverkas inte alls. Kondensvatten från kompressorer ökar i förhållande till drifttid.

Luft

Bolaget har övertagit reningsutrustning i form av textila filter från andra verksamhetsutövare inom branschen och installerat dessa på egna ugnar och smältverk. Renseriets och blästern som tidigare haft reningsutrustning i form av skrubber och cyklon har också utrustats med textila filter under år 2009. Detta innebär radikalt minskade stoftutsläppen jämfört med vad som redovisas i ansökan. Vilka prestanda som gäller föreslås redovisas genom prövotidsförfarande.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

12 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

Ventilationsluft från renseri, blästrar, sandberedning, uppslagning och svalning genomgår rening i någon av Bolagets reningsutrustningar. Luft från smältverk avleds orenat. I oktober 2004 mättes luftflöden och stofthalterna i utgående luft från de utsläppspunkter som bedöms viktigast ur miljösynpunkt.

En bedömning av stoftutsläppen vid maximalt ansökt produktion har gjorts enligt följande. Bedömningen grundar sig på att drifttiden ökar med ca 50 % och en smält mängd av 6 500 ton per år med ett utsläpp av 0,1 kg stoft per ton smält järn.

	Reningsutrustning	Beräknad stoftmängd (kg/år)
Mattbläster	Cyklon	11
Hängbläster	Våtskrubber	100
Svalningstunnel	Orenat	70,5
Smätverk	Orenat	176
Elugn	Orenat	474
Renseri	Textilfilter	303
Sandberedning, uppslagning, avsvaning	Textilfilter	405
TOTALT		1540 kg

Det totala utsläppet av stoft från anläggningen vid en produktion av 2 000 ton per år har beräknats till drygt 1 300 kg/år. Det totala utsläppet vid maximalt ansökt produktion har bedömts till drygt 1 500 kg. Som en jämförelse anger Naturvårdsverket i sin rapport 4899 att det årliga stoftutsläppet från en äldre vedpanna uppgår till ca 189 kg/år. Bolagets stoftutsläpp under år 2004 var därmed jämförbart med utsläppet från sju vedeldade villor och vid maximalt ansökt produktion från nio villor.

Det uppsamlade stoftet har analyserats med avseende på metallinnehåll. I nedanstående tabell redovisas det årliga utsläppet av analyserade metaller vid maximal ansökt produktionsmängd.

	Utsläpp vid max ansökt produktion (kg/år)
Kadmium	1,81
Koppar	13,7
Krom	4,90
Nickel	27,5
Bly	74,3
Zink	188

Stoftutsläppen från anläggningen ligger huvudsakligen i intervallet 4-8 mg/Nm³ ntg. Det dominerande stoftutsläppet härrör från elugnarna. Punktutsugen vid ugnarna avleds orenat och stofthalten har uppmätts till ca 50 mg/Nm³ ntg eller 0,22 kg/ ton smält metall. Bolaget har för avsikt att minska utsläppet från ugnarna. Uppgifterna är dock inte längre relevanta p.g.a. nyinstallation av reningsutrustning. Installation av filter har gjorts. Bolaget anger i kompletterande uppgift till ansökan att man övertagit befintlig reningsutrustning från gjuteri som lagts ner under år 2008, innebärande att textilt filter monterats på ugnar och smältverk.

Avgjutningen liksom lösningsmedel till blacken (sprit) genererar utsläpp av flyktiga organiska ämnen. Under år 2004 förbrukades 360 kg spritbaserad black. Vid maximal produktion ökar förbrukningen till ca 1 000 kg black per år.

Lukt uppstår vid pågjutning då en termisk nedbrytning sker av de ingående bindemedelskomponenterna. Viss lukt uppstår även vid smältning samt vid form- och kärnframställningen men denna torde knappast vara märkbar för omgivningen. Bolagets bedömning är att lukt inte innebär någon påtaglig störning för omgivningen. Bolaget har inte noterat några klagomål i frågan från närboende.

Utsläpp till luft från smältning, charging och gjutning består av ett finkornigt metallhaltigt stoft. Stoftet bildas då metallångor drivs av smältan och kondenserar. Partiklarna kan vara så små att de förs långa sträckor med vindarna. Om metaller i biologiska system kan sägas att de är giftiga, beroende på dos. Men metaller är också livsnödvändiga i vissa biologiska system. Indirekt bidrar smältningen till emissioner orsakade av energiförbrukning. Utsläpp sker även av kolväten bl a från lösningsmedel i blacken. Vissa kolväten har mutagena och cancerogena egenskaper. Andra kan ge allergiska reaktioner. Eftersom de kan lösa sig i fett, kan de också ansamlas i kroppens fettrika organ såsom lever, njurar, hjärna och nervsystem. Kolväten bidrar även till bildandet av marknära ozon. Bland effekterna för växtlighet märks minskad tillväxt och ökad känslighet för olika skadeangrepp. För människan kan ozon vid höga halter även medföra irritation av slemhinnor.

I dagsläget svarar smältverket för ca hälften av Bolagets stoftutsläpp. Beroende på vilken eller vilka stoftbegränsande åtgärder som vidtas bedöms det relativa stoftutsläppet, kg stoft/ton smält järn, från smältverket att minska avsevärt. Stofthalterna i övriga utsläppspunkterna bedöms inte påverkas av en ökad produktion. Däremot bedöms det årliga stoftutsläppet från övriga utsläppspunkter att öka i förhållande till respektive process drifttid. Bedömningen är därför att det totala stoftutsläppet från anläggningen kommer att öka något vid maximalt ansökt produktion men att det relativa stoftutsläppet per ton producerat gjutjärn kommer att minska avsevärt. Utsläpp av lösningsmedel, huvudsakligen isopropanol, ökar i

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

14 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

proportion till produktionen. Påverkan på närboenden i form av lukt eller stofnedfall bedöms inte uppstå vid ökad produktion.

Buller

Externt buller domineras av frånluftsfläktar och transporter. Avståndet till närmaste bostadshus är ca 100 m. Bullermätning har genomförts i tre mätpunkter. De högsta värdena uppmättes vid bostäder väster om företaget. Den ekvivalenta ljudnivån uppgick där till 57 dB(A). Dominerande bullerkälla är renseriets skrubber med tillhörande fläkt. I övriga punkter var ljudnivån 52 respektive 55 dB(A).

Under de senaste åren har Bolaget genomfört ett antal åtgärder som minskat bullret från anläggningen. Exempelvis har "pysarna" från formmaskinen dämpats, fläkt från blästern har ljuddämpats, skärm har byggts vid fläktar till kylare, bullrande högt placerad fläkt har ersatts med en betydligt tystare. Bolaget har tagit över utrustning från ett annat gjuteri inom koncernen, innebärande bl.a. att våtskrubber med fläkt byts mot rening med torr metod. Genom förändringen beräknar Bolaget att ljudnivån minskat jämfört med den befintliga utrustningen. Bolaget anger att det inte förekommit några klagomål över buller från närboende och att tillsynsmyndigheterna inte ställt krav om ytterligare åtgärder. Bolaget har prioriterat andra miljöförbättrande åtgärder, exempelvis installation av nya textila spärrfilter och återvinning av frånluft. De nya filtren har inneburit förbättringar ur bullersynpunkt. Bolaget anser också att den ekonomiska situationen för Bolaget förhindrat ytterligare miljöinvesteringar.

Bullernivåerna vid närmaste bostäder överskrider trots åtgärderna riktvärdena för externt industribuller. Bolaget bedömer att det krävs omfattande åtgärder för att klara att innehålla Naturvårdsverkets riktvärden för externt industribuller.

De bullerdämpande åtgärder som diskuterats är

- Skärmning eller inbyggnad alternativt utbyte av bullrande utrustning, framförallt fläktat och skrubber.
- Uppförande av bullervall på östra delen av fastigheten mot Fabriksgatan.
- Anpassning av arbetstider och driftstider för bullrande verksamhet och utrustningar.

Skärmning eller inbyggnad av bullrande utrustningar bedöms möjligt för flertalet av utrustningarna.

Anpassning av arbetstider och driftstider bedöms vara möjlig vid nuvarande produktionsomfattning. Vid maximalt ansökt produktion förutsätts skiftarbete vilket innebär mindre möjligheter att anpassa driftstider.

Byggnation av bullervall bedöms vara en lämplig åtgärd för att både minska buller och insyn på fastigheten. Lämpligt byggmaterial för bullervallen är överskottssand och slagg med ett lager jord för växtetablering. Genom att utnyttja Bolagets restmaterial erhålls en transporteffektiv lösning som minimerar förbrukning av jungfruligt material och samtidigt minskar belastningen på deponi.

Det ”diffusa” buller som orsakas av transporter och verksamhet på fastigheten bedöms vara svårast att åtgärda. Den föreslagna bullervallen liksom de anpassade driftstiderna minskar störningen för närboenden.

Buller kan definieras som ett oönskat ljud. Buller kan störa vår sömn, vila och öka förekomsten av stress. Buller från fasta anläggningarna, t.ex. fläktar, kylanläggning m.m. bedöms inte öka i styrka i takt med produktionsökning. Bullerbegränsande åtgärder innebär minskat buller medan utökade arbetstider och ökade transporter och godshantering bidrar till ökat buller.

Avfall och restprodukter

Överskottssand är det klart dominerande avfallsslaget. Slagg och eldfast material deponeras tillsammans med sanden på den kommunala deponin, Gatmot. Enligt kompletterande uppgift från Bolaget ingår uppsamlat stoft från reningsutrustning i den mängd som redovisas under rubriken överskottssand. Stoftet utgörs enligt Bolaget i huvudsak av sand, men även mindre järnpartiklar kan följa med vid exempelvis blästring av gjuteriartiklar. Uttjänta oljor, färgrester och lysrör lämnas som farligt avfall. Uttjänta elartiklar lämnas separat för omhändertagande. Källsortering sker även av trä, returpapper och tomfat, fraktionerna går till återvinning. Övrigt avfall omhändertas på den kommunala deponin.

Tabell över avfallshanteringen år 2004

AVFALLSSLAG (kod enligt avfallsförordningen)	Mängd/år
Andra motor-, transmissions och smörjoljor 13 02 08*	4,025 m ³
Propanol* 08 01 11	806 kg
Färg, ej dispergerad 08 01 13*	600 liter
Lösningsmedel 08 01 17*	43 liter
Lösningsmedel, lågkalori 14 06 03*	58 liter
Lysrör 20 01 21*	Ca 50 stycken

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

16 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

Överskottssand 10 09 06	441 ton
Ugnsslagg 10 09 03	11 ton
Eldfast material 10 09 99	Ingår i slagg
Träavfall 20 01 38	3,5 ton
Papper , förpackningar 20 01 01, 15 01 04	8,7 m ³
Tomfat 15 01 04	25 stycken
Deponirest 10 09 99	7,4 ton

Farligt avfall förvaras inomhus på särskild hårdgjord invallad yta, i lokal utan golvbrunn. Överskottssand, slagg och eldfast material liksom övrigt icke farligt avfall förvaras på speciellt avsedda platser på tomten i avvaktan på borttransport.

Ett möjligt användningsområde för överskottssand och slagg är byggnation av en bullervall.

Omhändertagandet av bolagets avfall på Gatmot avfallsanläggning ger viss miljöpåverkan på utsläpp från deponin Gatmot i form av t e x förorening av grundvatten, ytvatten och mark samt ianspråktagande av mark. Avfallshanteringen innebär även påverkan p.g.a. transporter. Avfallstyper och avfallets sammansättning bedöms inte påverkas av en ökad produktion. Bolagets ambition att nyttiggöra vissa avfallstyper, t.ex. sand och slagg för bullervall, innebär att mindre mängder kommer att belasta deponi. En ökad produktion ger motsvarande ökning av avfallsmängder.

Mark

Verksamheten har bedrivits på fastigheten sedan år 1950. Inledningsvis användes kupolugnar för smältning och formar tillverkades i sand, bentonit och sot samt en mindre del i cementformar. Kärnor har huvudsakligen tillverkats i oljesand. År 1975 övergick Bolaget från cementgjutning till furansand i handformningsdelen. Kupolugnarna avvecklades år 1996, då elugnar installerades.

Norr om industribyggnaden finns en gammal deponi som nyttjades från år 1950 till början av 1970-talet. Deponin har huvudsakligen använts för sand, ugnsslagg och slam från skrubbar. Cementblock och tegel (eldfast material) kan även ha deponerats.

Markundersökningar

Markundersökning och riskklassning av fastigheten genomfördes år 1996. Undersökningen omfattade två faser. Den första fasen innebar insamling och sammanställning av data om verksamheten. Med ledning av detta, valdes fem provpunkter, där jordprover togs ut och analyserades avseende metaller. Resultatet har sedan sammanställts och en riskklassning har utförts enligt MIFO. Som grund för riskklassningen har uppgifter om kemikaliers farlighet, föroreningsnivå, områdets spridningsförutsättningar samt omgivningens känslighet och skyddsvärde använts.

Anläggningen har klassats i riskklass 3, liten risk. Motiveringen är följande:

- liten hantering av farliga kemikalier
- små spridningsförutsättningar
- lågt skyddsvärde

Den sammanvägda bedömningen citeras nedan.

”Inom området hanteras relativt ofarliga kemikalier och förutsättningarna för spridning är små genom förekomsten av täta lerlager. Måttligt förhöjda halter av bly förekommer i de övre marklagren. Enda möjliga spridningsvägen för föroreningar bedöms kunna ske genom kommunala dagvattennätet. Genom installation av en slamavskiljare är dock utgående halter av bly sedan år 1994 genomgående låga. En övergång till elugnar minskar utsläppen av bly. Eftersom området i huvudsak utgörs av ett industriområde är skyddsvärdet för människa/miljö låg”

Sedan undersökningen genomfördes har, enligt Bolagets bedömning, ingen påverkan på mark skett som innebär anledning till ändrad riskklassning.

Haverier/Risker

De största riskerna vid anläggningen bedöms enligt Bolaget vara förknippade med brand i anläggningen, hantering och förvaring av gasol samt hantering av kemikalier.

I smälthallen liksom i form- och kärnavdelningen finns ytterst lite brännbart material. Öppen eld är en del av verksamheten på grund av de temperaturer som hålls och de reaktioner som sker då legeringsämnen tillsätts smältan. Anläggningen är därför anpassad för att minimera brandrisken och personalen har vana att hantera riskerna.

Gasol hanteras i tuber, P45, som förvaras inomhus i särskilt och ventilerat rum. Gasolen leds i kopparledning mellan förvaringsplatsen och förbrukningsplatsen. På detta sätt undviks förvaring och hantering av tuber i anslutning till smälthanteringen. Riskerna för att något fordon ska köra på tuber eller att förrådet ska fatta eld bedöms som liten.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

18 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

Kemikalier förvaras inomhus på hårdgjord yta i lokal utan golvbrunn. Risken för läckage som kan förorena dagvatten eller grundvatten bedöms som liten.

Risken för haveri i stofffilter förebyggs genom regelbunden tillsyn av filteranläggningarna.

Risken vid anläggningen bedöms inte förändras i någon större utsträckning av en ökad produktion. Förbrukningen av kemikalier ökar vilket leder till ökad hantering och därmed ökad risk.

Lokalisering

Bolaget bedömer att platsen är väl lämpad för sitt ändamål. Att flytta verksamheten till en alternativ lokalisering är helt otänkbart ur ekonomiskt synpunkt. Alternativet till omlokalisering är att avveckla verksamheten. Bolaget anser därför inte att det är motiverat att belysa en alternativ lokalisering i tillståndsansökan. Nollalternativet innebär att befintliga förhållanden kvarstår för verksamheten och att de planerade investeringarna inte genomförs.

Gjuteriet ligger i Tierps tätort. Väster- och österut gränsar fastigheten mot bostäder, söderut mot industrier och i norr angränsar ett skogsparti. Närmaste bostadshus ligger på ca 100 meters avstånd från anläggningen. Trafikmatning sker via Industrigatan och Parkgatan.

I gällande detaljplan från år 1993 är fastigheten planlagd för industri. Fastigheten ligger inte inom vattenskyddsområde och omfattas, så vitt Bolaget erfar, inte av några andra lokala skyddsföreskrifter.

Fastigheten ligger på industriområde i Tierps tätort och omges av väg, andra industrier, bostadsområde och skog. Såvitt Bolaget erfar finns inga specifika skyddsvärden i den närmaste omgivningen.

Verksamheten strider inte mot bestämmelserna i lokala föreskrifter.

Miljö kvalitetsnormer

Regeringen har i förordningen (2001:527) om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft fastställt sådana normer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar och ozon. Enligt Bolaget risker inte normerna att överskridas.

Hänsynsregler/hushållning med mark och vatten samt andra resurser

Med tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen visar företaget att verksamheten kommer att bedrivas på ett miljömässigt godtagbart sätt i

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

19 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

förhållande till hänsynsregler. Genom att företaget genomför exempelvis provtagningar och mätningar av emissioner till luft ökar företagets egen kunskap. Miljö- och hälsoskyddsfrågor ska fortlöpande beaktas i verksamheten. För de frågor som kräver specialkompetens anlitas konsulter och specialister.

Genom företagets reningsutrustning och noggranna underhåll och skötsel av övriga utrustningar, undviks störningar på människors hälsa och omgivande miljö. Inför förändringar i produktion eller annan väsentlig ändring kontaktas myndigheter.

Vid nyinvesteringar eftersträvas ny teknik, både för effektivare produktion (vilket förbättrar energi- och materialförbrukning) och för direkta miljöförbättringar.

För företaget är det viktigt att i så stor utsträckning som möjligt hushålla med råvaror och energi. Genom att utnyttja järnskrot i produktionen utgör företaget en del av järnets tekniska kretslopp. En lämplighetsprövning görs på varje kemisk produkt, innan de tas i produktion. Vid inköp görs en granskning mot begränsningsdatabas.

Miljömål

Nedan kommenteras de miljömål som bedöms vara aktuella för företaget.

Begränsad klimatpåverkan

Bolaget har anslutits till fjärrvärme och har på så sätt dramatiskt minskat utsläppet av växthusgaser. Utsläpp av växthusgaser härrör huvudsakligen från gasol och diesel till truckar. Förbrukningen av gasol och diesel uppgick under år 2005 till 0,15 ton respektive 5,3 m³, vilket ger ett CO₂ utsläpp om ca 15 ton/år.

Frisk luft

Stoftutsläppen från anläggningen har beräknats till ca 1 300 kg/år. Utsläppet av PM10 och bensen inte är känt. Bolaget har övergått till vattenbaserad bitumenlösning. Ingen lackering sker på företaget.

Bara naturlig försurning

Konverteringen från oljeeldning till fjärrvärme innebär att utsläppet av svavel-dioxid har minskat kraftigt. Bolagets utsläpp av kväveoxider härrör huvudsakligen från gasol och diesel till truckar. Beräknat kväveoxidutsläpp är ca 11 kg/år.

Giftfri miljö

Markundersökning och riskklassning enligt MIFO av fastigheten genomfördes år 1996. Området klassificerades i riskklass 3, liten risk.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

20 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

YTTRANDEN

Samhällsbyggnadsutskottet, Tierps kommun, har inkommit med remissvar. Av yttrandet framgår följande synpunkter. De största miljöproblemen beror på att företaget har bostäder nära inpå verksamheten, vilka utsätts för buller, stoftnedfall, samt damm från torra öppna ytor vid kraftig vind. Enligt praxis ska naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablerad industri gälla även för befintlig industri. Företaget ska därför undersöka möjligheten och kostnaden för att nå dit. Först om kostnaderna blir orimligt stora kan mildare villkor bli aktuella. Villkor U2, enligt Bolagets förslag bör därför ändras. I övrigt har utskottet inga synpunkter på ansökan. Eftersom de bostäder som är kraftigt påverkade av störningar från företaget är extremt få bör utformningen av skyddsåtgärder ske i nära samråd med de boende. Under år 2008 anslöts företaget till Tierps fjärrvärmenät. Det återstår endast en liten avdelning som använder olja.

En närboende har inkommit med synpunkter rörande besvärande buller från utomhushantering av skrot och damning från verksamheten som ger stoft i trädgård. Dessutom förekommer dålig lukt. Insynen till fabriksområdet upplevs som störande. Den närboende föreslår som lösning på problemen att en vall, gärna med växtlighet, uppförs kring fabriksområdet.

BEMÖTANDE

Bolaget vidhåller de ståndpunkter angående buller som framfördes i kompletteringen av ansökan från september 2008. Vidare anser Bolaget inte att det är eller har varit praxis att järngjuterier erhåller s.k. nyetableringsvärden, vilket framgår av en granskning av ett antal gjuteriers bullervillkor i tillståndsbeslut enligt MB.

Bolaget bedömer att det inte är ekonomiskt rimligt att uppnå de s.k. nyetableringskraven. Kostnaderna för bullerdämpande åtgärder och de begränsningar i verksamheten som krävs för att klara de strängare kraven anses som helt orimliga och står inte i proportion till miljönyttan. De främsta anledningarna är att en stor del av bullret orsakas av materialhantering och transporter vilket är mycket svårt att åtgärda samt närheten till närmaste bostäder. Bolaget anser vidare att miljönyttan av att begränsa bullret till nyetableringsvärden är mycket tveksam eftersom bullerbidraget vid närmaste bostäder sannolikt domineras av trafikbuller från bl.a. Parkgatan.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Bolaget har under den period som förflutit mellan inlämnandet av ansökan fram till dags datum radikalt förbättrat sin reningsutrustning genom installation av textila filter vid utsläppspunkterna för smältverk, renseri och bläster. Utrustningen har tagits över från annat gjuteri inom den egna koncernen som lagt ner sin verksamhet. Installationen av modern stoftreningsutrustning innebär förbättrad stoftrening och ger troligen också minskat buller från gjuteriet. Den i ansökan redovisade miljöprestandan stämmer således inte längre med vad som anges i ursprunglig ansökan, i ovan angivna delar. Dessutom har Bolaget övergått från oljeeldning till fjärrvärme för uppvärmning av lokalerna. Då samtliga förändringarna utgör miljömässiga förbättringar anser Länsstyrelsen att tillståndsprövningen kan fortgå och slutliga villkor för stoft och buller kan fastställas genom prøvotidsförfarande.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har ändrats (SFS 2007:674) varvid en helt ny bilaga tillkommit. Ändringen av 28 § trädde i kraft den 1 augusti 2007 medan ändringarna i övrigt och den nya bilagan trädde i kraft den 1 januari 2008. Enligt övergångsbestämmelserna ska emellertid äldre bestämmelserna gälla för prövningen och handläggningen av mål och ärenden som inletts före den 1 januari 2008.

Förevarande ärende har inletts före den 1 januari 2008, varför äldre bestämmelser ska gälla för prövningen i ärendet.

Miljöbalkens mål

Enligt 1 kap. 1 § MB syftar bestämmelserna i balken till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. MB ska tillämpas så att

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Länsstyrelsen gör i denna del den bedömningen att Bolaget visat att verksamheten kommer att bedrivas så att en hållbar utveckling främjas enligt 1 kap. 1 § MB.

De allmänna hänsynsreglerna

Enligt 2 kap. 2 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet (det s.k. kunskapskravet).

Enligt 2 kap. 3 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (den s.k. försiktighetsprincipen). I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 4 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism (den s.k. produktvalsprincipen).

Enligt 2 kap. 5 § MB ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning (de s.k. hushållnings- och kretsloppsprinciperna). I första hand ska förnybara energikällor användas.

Länsstyrelsen gör i denna del den bedömningen att Bolaget visat att verksamheten med föreslagna skyddsåtgärder kommer att bedrivas enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB.

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § MB ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vid bland annat tillståndsprövning enligt 9 kap. MB ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. MB tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Ett tillstånd eller en dispens får inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (1987:10). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Länsstyrelsen gör i denna del följande bedömning. Tierps Järnbruk AB ligger inom detaljplanelagt område. Området omfattas av detaljplan för industriändamål. Hinder mot tillstånd utifrån detaljplanesynpunkt eller utifrån områdesbestämmelsesynpunkt föreligger därför inte. Även om lokaliseringen inte är helt ideal ger en skälighetsavvägning enligt 2 kap. 7 § MB ändå utfallet att det är ekonomiskt orimligt att flytta anläggningen.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § MB ska Länsstyrelsen säkerställa i ärendet att de miljö kvalitetsnormer som meddelats enligt 1 § samma kapitel uppfylls. Regeringen har i förordningen (2001:527) om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft fastställt sådana normer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar och ozon. Länsstyrelsen finner att den sökta verksamheten inte kommer att medföra att någon miljö kvalitetsnorm kommer att överskridas.

Bedömningen av om verksamheten befaras medföra skada eller olägenhet av väsentlig betydelse (2 kap. 9 § MB)

Länsstyrelsen gör den bedömningen att någon sådan skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön som enligt 2 kap. 9 § MB kräver regeringens tillåtelse inte kan befaras i förevarande fall.

Motivering av villkor

Ett gjuteri innebär en potentiell risk för störning av omgivningen. Länsstyrelsen anser därför att det finns anledning att formulera ett antal villkor rörande buller, stoft, damning, lukt, kemikalieförvaring m.m. Även för frågor rörande energi och förorenad mark bör villkor formuleras.

Buller

Genomförda bullermätningar visar att Bolaget inte klarar Naturvårdsverkets riktvärden för vare sig befintlig eller nyetablerad verksamhet. Bolaget vidtar fortlöpande åtgärder för att nedbringa ljudnivån. Under år 2009 har exempelvis våtskrubberanläggningen bytts ut mot torr stoftavskiljning, vilket beräknas ge viss bullerreducering. Bolaget anser att det är ekonomiskt orimligt att uppnå nyetableringskrav och att miljönyttan av att begränsa bullret till nyetableringsvärden är mycket tveksamt eftersom bullerbidraget vid närmaste bostäder sannolikt domineras av trafikbuller från bl.a. Parkgatan. Det diffusa buller som orsakas av transporter, materialhantering och dylikt inom fastigheten bedöms vara svårast att åtgärda. Bolaget föreslår som lämpliga åtgärder anpassning av arbetstider och någon typ av bullervall. Bygg- och miljönämnden och närboende är positiva till anläggande av bullervall. Nämnden har väckt frågan om att vissa avfallsprodukter som sand och slagg kan vara lämpliga att använda i sammanhanget. Bullervallen kan också ge visst insynsskydd. Fråga om vilka

material som kan användas till bullervallen och närmare utformning av vallen bör utredas närmare av Bolaget i samråd med tillsynsmyndighet, byggnadsnämnd och kringboende. Av särskilt vikt är att konstatera om Bolagets avfallsprodukter är miljömässigt lämpliga för användning i anläggningsarbeten. Naturvårdsverket arbetar med en handbok i ämnet "kriterier för återvinning av avfall i anläggningsarbeten", vilken kan ge vägledning i ämnet. Länsstyrelsen delar utskottets för samhällsbyggnad synpunkt att vid tillståndsprovning av en verksamhet bör målsättningen för bullernivåer vara att nyetableringsvärden ska innehållas. Då underlag saknas för att avgöra om det är tekniskt möjligt att nå nyetableringsvärden respektive värden för befintlig industri samt de ekonomiska konsekvenserna av detta bör ett särskilt utredningsvillkor formuleras rörande buller. Som provisorisk föreskrift får enligt Länsstyrelsens uppfattning uppmätta bullervärden tillämpas.

Stoft

För luftutsläpp konstateras att det dominerande delutsläppet från anläggningen kommer från elugnarna. Utsuget har tidigare avletts orenat innebärande en uppmätt stofthalt av ca 50 mg/ Nm³ ntg eller 0,22 kg stoft/ton smält metall. Bolaget har åtagit sig att installera reningsutrustning som begränsar utsläppet till max 0,1 kg stoft/ ton smält metall. Bolaget har efter att ansökan lämnats in installerat filter på ugnar och smältverk samt ersatt reningsutrustningen för renseri (skrubber) och bläster (cyklon) med textila filter. Reningsutrustningen har övertagits från annat gjuter inom egna koncernen. Detta innebär en avsevärd förbättring i förhållande till de buller- och stoftvärden som redovisas i ansökan. Troligen klarar Bolaget sitt åtagande. Länsstyrelsen anser att det inte är motiverat att ta fram prestanda och underlag kring detta i nuläget utan hänskjuter fråga om stofthalter till provotidsutredning. Länsstyrelsen har också påtalat för Bolaget att de metallhalter som redovisats i ansökan är uppenbart orimliga. Bolaget delar efter kontakter med mätkonsulten Länsstyrelsens åsikt.

Länsstyrelsens uppfattning är att samtliga utsläppspunkter med stoftutsläpp av någon betydelse bör klara en maxnivå av 5 mg stoft/m³, vilket får anses vara den nivå som bör kunna uppnås utifrån bästa teknik inom gjuteribranschen. Huruvida det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att uppnå denna skyddsnivå bör utredas närmare.

Energi

Länsstyrelsen konstaterar att verksamheten som sådan tillhör de mer energi-krävande branscherna. Bolaget arbetar aktivt med energifrågor, bland annat har man under senare år övergått från oljeeldad panna för uppvärmning av lokalerna till fjärrvärmeanslutning. Länsstyrelsen har dock bedömt att Bolaget behöver ta fram en energiplan i syfte att få till effektivisering av energianvändningen. Planen ska innehålla en utredning av de faktiska förhållandena vad gäller energi-

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

25 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

användningen fördelat på energislag och på de största energiförbrukande enheterna, t.ex. processer, uppvärmning, ventilation, belysning etc. Förslag på energisparande åtgärder ska anges liksom kostnader och pay-off-tider. Energiplanen ska redovisas till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten bör ges möjlighet till att meddela de kompletterande villkor, rörande energifrågor, som bedöms nödvändiga.

Förorenad mark

På fastigheten har verksamhet bedrivits sedan år 1950. Inom området fanns tidigare en deponi för avfall från egna fastigheten. Viss begränsad provtagning har genomförts och riskklassning genomförts enligt MIFO-metoden. Anläggningen har riskklassats som "liten risk" för sin omgivning. Genomförd undersökning kan dock bara betraktas som en översiktlig analys av läget. Ytterligare kartläggningar och undersökningar kan bli aktuella. Länsstyrelsen tar därför i denna prövning inte ställning i fråga om förorenad mark. Länsstyrelsen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vidta de åtgärder och fastställa de villkor som kan komma att behövas i denna fråga.

Villkor om förvaring av kemikalier, inklusive tankar för dieselolja o.dyl. och farligt avfall bör föreskrivas för att förebygga att mark förorenas.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen anser att, om föreskrivna villkor iakttas, verksamheten går att förena med målen och de allmänna hänsynsreglerna i MB samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser. Tillstånd ska därför lämnas till verksamheten. Skäl föreligger att förordna om omedelbar verkställighet enligt 22 kap. 28 § MB.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos miljödomstolen, Nacka tingsrätt, se bilaga 1.

Beslut om kungörelsedelgivning

Se bilaga 2.

Beslut i ärendet har fattats av miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagit länsassessor Roger Gustafsson, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner, miljöskakkunnig. Ärendet har föredragits av miljöskyddshandläggare Lars Andersson, miljöenheten.

Roger Gustafsson

Ing-Marie Askaner

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

26 (26)

2009-12-10

Dnr: 551-10975-06

BILAGA

1. Hur man överklagar
2. Beslut om kungörelsedelgivning

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Kommunstyrelsen i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Medborgarservice i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Biblioteket i Tierp, Grevegatan 19, 815 40 Tierp

Lena Akkaya, Sinan Mah. 401. Sok. No 35, Armutalan-Marmaris, Turkiet